

30 באפריל 2023

לכבוד
רו"ח יקי גולד
רו"ח רעות קסלר
מחלקת תאגידים
רשות ניירות ערך,
ירושלים.

הנדון: כלל החזקות עסקי ביטוח בע"מ (להלן: "כלל" או "החברה") – פנייה מקדמית בנוגע לאופן יישום תקנה 2(1) לתקנות דוחות שנתיים בדוחות הכספיים המאוחדים של החברה לרבעון ראשון לשנת 2023 בקשר עם רכישת השליטה בחברת מקס איט פיננסים בע"מ (להלן: "מקס"), והכרה ומדידת הפרשה להפסדי אשראי בגין תיק ההלוואות הקיים למועד הרכישה בדוחות מקס

א. הקדמה והגדרת הסוגיה

ביום 27 במרס 2023 הושלמה עסקה, במסגרתה רכשה החברה את מלוא הונה המונפק והנפרע של Warburg Pincus Financial Holdings (Israel) LTD ("WPI", "הסכם הרכישה" ו-"העסקה"). העסקה התנהלה לאורך זמן רב שראשיתו ועיקרו עת כלל החשבונאות הרלבנטית, לעניין הטיפול בעסקה, היה IAS 39, כמובהר בהמשך. מבלי להקדים את המאוחר, נציין כי התוצאה של יישום IAS 39 על העסקה היא, בראיית, החברה התוצאה הראויה.

הכל, כחלק ובמסגרת התקינה הבינלאומית.

לאחרונה, התפרסמה על ידי רשות ניירות ערך עמדת סגל חשבונאית מספר 10-99 : סוגיות יישומיות ביישום תקן דיווח כספי בינלאומי מספר 17. זאת, עוד קודם שנודע על החלטת רשות ההון לדחות את IFRS 17 בשנה נוספת. עמדה זו מבהירה, בין היתר, כי חברות ההחזקה (במבטחים) אינן רשאיות ליישם עוד את הפטור, שעדיין מוקנה למבטחים, מיישום IFRS 9 על מידע שאינו מתייחס למבטח.

בראיית התקינה הבינלאומית ובהתאם ל IFRS 4, IFRS 17 ו- IFRS 9 הם בבחינת "מעין תאומים", כללים אשר יישומם נכרך יחדיו. רוצה לומר, לגישת התקינה הבינלאומית נכון ליישם את שני תקנים אלה יחדיו ולא בנפרד.

והנה, לנוכח כניסתו לתוקף של IFRS 17 בעולם, אך לא בישראל, נוצר מצב מוזר משהו:

חברת כלל חברה לביטוח בע"מ (להלן "כלל ביטוח"), המהווה את "רוב רובה של החברה" פטורה מיישום IFRS 9 לשנה נוספת, וניתן להעריך, בזהירות, שהפטור יהיה לשנתיים. ואילו החברה, שכאמור, המבטח בו היא מחזיקה מהווה את הרוב, הכמעט מוחלט, של עסקיה, מחויבת ביישום IFRS 9. זאת, אף ש IFRS 17 לא ייכנס לתוקף בדוחותיה המאוחדים של החברה לפני 1 בינואר 2025.

אנו מתארים מצב דברים זה לא על מנת לערער על עמדה 10-99 אלא כדי ליתן רקע שיסייע בבחירה בין הפתרונות שנציע לסוגיה החשבונאית שתוצג.

המקרה הנדון במסגרת פנייה מקדמית זו הינו מקרה ייחודי, אשר, למיטב ידיעת החברה, אין לו תקדימים בעולם. שכן, שורשיו של המקרה הינם ב"שעטנז רגולטורי" במסגרתו בדוחותיה של החברה-המחויבת לתקינה הבינלאומית- מיושמים גם כללי חשבונאות הלקוחים ממשטרי דיווח אחרים. לאור כך, לסוגיה הנדונה בפנייה זו אין מסגרת חשבונאית או דיווחית סדורה ומפורטת אשר עשויה לספק לה מענה ברור ומובהק. אשר על כן החליטה החברה לפנות בעניין זה לסגל הרשות.

כפי שיפורט בהמשך, לצורך איחוד דוחותיה הכספיים של מקס בעקבות רכישת השליטה והבעלות בה על ידי החברה, נדרשת החברה ליישם את תקנה 2(1) לתקנות ניירות ערך (דוחות כספיים שנתיים), התש"ע – 2010 (להלן: "תקנות דוחות שנתיים").

מבלי להרחיב, נציין כי תקנה זו, המהווה את הבסיס לדיון במסגרת פניה זאת, הינה "יצור מיוחד" אשר אינו עולה בקנה אחד עם התקינה הבינלאומית. "יצור מיוחד", אשר מקשה על יישום מדיניות חשבונאית עקבית, והמחייב פתרונות ייחודיים.

בתקנה זו מצוין כדלהלן:

2. הוראות תקנות אלה יחולו על עריכת דוחות כספיים של תאגיד, למעט –

(1) דוחות כספיים של תאגיד בנקאי או חברת כרטיסי אשראי הערוכים בהתאם להוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו וכן למעט מידע בדוחות כספיים של תאגיד שאיך תאגיד בנקאי או חברת כרטיסי אשראי, או שהתאגיד הבנקאי או חברת כרטיסי האשראי הוא חברה כלולה שלו, ככל שמידע זה מתייחס לתאגיד הבנקאי או לחברת כרטיסי האשראי;

(2) ...

(3) "...

[ההדגשות אינן במקור]

בהתאם לתקנה האמורה, תקנות דוחות שנתיים (וכפועל יוצא – תקני ה-IFRS) לא יחולו על המידע בדוחותיהם הכספיים המאוחדים של החברה המתייחס למקס, אשר יהיה ערוך בהתאם להוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו. מצד שני, ברי כי החברה כתאגיד מדווח בפני עצמו אשר כפוף לתקנות דוחות שנתיים, מיישמת את כללי ה-IFRS בדוחותיה הכספיים. מן האמור עולה כי דוחותיהם הכספיים המאוחדים של החברה יהיו ערוכים בהתאם לשלוש מסגרות חשבונאיות – תקינת ה-IFRS – אשר חלה על החברה, וכללי הוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו בכל הנוגע לנתוניה של מקס אשר יאוחדו עם נתוניה של החברה לאחר השלמת הרכישה, והוראות רשות שוק ההון שיחולו על כלל ביטוח המתאחדת בדוחות החברה, הוראות המתבססות על תקני ה-IFRS טרם יישום IFRS 9 ו IFRS 17.

התקנה האמורה דנה כאמור במידע בדוחות כספיים של תאגיד שאיך חברת כרטיסי אשראי, אולם, היא אינה מתייחסת כלל לאופן יישום חשבונאות הרכישה המבוצעת במסגרת צירוף עסקים כאשר תאגיד מדווח רוכש חברת כרטיסי אשראי.

לאור כך, עולה השאלה מהי המסגרת החשבונאית החלה על חברה המאחדת דוחות של תאגידים עם רגולציות דיווח מיוחדות, כדוגמת תאגיד כרטיסי אשראי, במועד הרכישה של תאגיד כאמור ובתקופות מדידה עוקבות, בכל הנוגע להשפעות חשבונאות צירוף העסקים. האם המסגרת החשבונאית החלה על רכישת התאגיד הינה המסגרת החשבונאית החלה על החברה ברמתה – היא תקינת ה-IFRS, האם יש ליישם את המסגרת החשבונאית אשר חלה על התאגיד הנרכש (במקרה דנן – הוראות הפיקוח על הבנקים) או מסגרת הדיווח היא זו שחלה על המבטח המהווה את עיקר הדוחות הכספיים של החברה או אפשרות אחרת, או מסגרת אחרת המשולבת עם לשון ותכלית התקנה.

ומן הכלל אל הפרט – בהתאם להוראות תקנה 2(1) ברי כי יש לאחד את הערך בספרים של תיק ההלוואות כפי שמוצג בדוחותיהם הכספיים של מקס (בהתאם להוראות הפיקוח על הבנקים) ללא התאמות בגין המדיניות החשבונאית בהתאם לכללי החשבונאות אשר חלים על החברה ברמתה (IFRS), אולם התקנה אינה קובעת כיצד יש למדוד במועד הרכישה ובתקופות עוקבות את ההתאמות הנובעות מחשבונאות הרכישה, וכן אינה קובעת כיצד, אם בכלל, ותחת איזו מסגרת חשבונאית או דיווחית, יש למדוד את ההפרשה להפסדי אשראי בגין תיק האשראי שנרכש במסגרת צירוף העסקים, מיד לאחר ההכרה לראשונה בתיק האשראי בהתאם לשווי ההוגן במועד צירוף העסקים? (להלן: "הפרשה להפסדי אשראי ב-day 2")

לאור זאת, ומאחר שתקנה זו מהווה את המקור לקביעת המסגרות החשבונאיות והדיווחיות שחלות על תאגיד מדווח בהתייחס לאלמנטים השונים בדוחותיו הכספיים, לא קיימת מסגרת חשבונאית או דיווחית מחייבת וברורה לטיפול בחשבונאות צירוף עסקים בין שתי חברות הפועלות בשתי מסגרות תקינה שונות, ובפרט למתן מענה לסוגיה האמורה כמתואר בפנייה מקדמית זו.

כאן המקום להדגיש כי, כפי שיפורט להלן, תקני ה-IFRS מהווים את המסגרת החשבונאית העיקרית (ועד לרכישת מקס – המסגרת החשבונאית הבלעדית) בדוחותיהם הכספיים של החברה. עד לסוף שנת 2022, דוחותיהם הכספיים של החברה היו ערוכים באופן מלא בהתאם לתקני ה-IFRS. גם בשנת 2023, בתקופה שעד להשלמת רכישת מקס על ידי החברה, למעט דחייה ביישומם של שני תקני IFRS הנוגעים לליבת עסקי הביטוח (IFRS 9 ו-IFRS 17), שאימוצם נדחה עבור חברות הביטוח שבקבוצה על ידי רשות שוק ההון וחיסכון (להלן: "רשות שוק ההון"), תקני ה-IFRS ממשיכים לחול באופן מלא על דוחותיהם הכספיים המאוחדים של החברה. זאת ועוד, בהתייחס למדידת המכשירים הפיננסיים שבדוחותיהם הכספיים המאוחדים של החברה, עד לסוף שנת 2022, כל חברות הקבוצה יישמו את תקן חשבונאות בינלאומי 39 – "מכשירים פיננסיים – הכרה ומדידה" (להלן: "IAS 39").

החל משנת 2023, לאור הדחייה בישומו של IFRS 9 כאמור לעיל, ממשיך IAS 39 לחול לגבי דוחותיהן הכספיים של חברות הביטוח בקבוצה ובהתאם, ערב רכישת מקס, IAS 39 מהווה את התקן שחל על רוב רובם של המכשירים הפיננסיים שבדוחותיה הכספיים המאוחדים של הקבוצה.

לאור כל אלה, לעמדת החברה, ברור כי על הסוגיה להיות נידונה בהתאם לעקרונות התקינה העיקרית – דהיינו תקני ה-IFRS ביחד עם העקרונות והתכלית של תקנה 2(1), באופן שיהיה עקבי, ככל הניתן, עם הטיפול שנהג עד לרכישת מקס לגבי עיקר המכשירים הפיננסיים (טיפול אשר קיים גם היום ביחס למרבית המכשירים הפיננסיים של החברה המתאחדים בדוחות כלל ביטוח) – דהיינו טיפול שיהנו עקבי לטיפול שקיים במסגרת IAS 39 לגבי רכישה של תיק אשראי, והכל תוך מתן עדיפות לפתרון שישים דגש על רלוונטיות, מהימנות ופרקטיות. הרחבה בעניין זה ובעניין חלופות אפשריות נוספות אך עדיפות פחות מופיעה בהמשך המסמך.

ב. רקע

1. עסקת רכישת מקס ועקרונות הדיווח שחלים על מקס

כאמור, ביום 27 במרס 2023 הושלמה עסקה, במסגרתה רכשה החברה את מלוא הונה המונפק והנפרע של WPI. WPI, הינה חברת אחזקות, שהתאגדה בישראל, שעיקר פעילותה הינו החזקתה במלוא הונה המונפק של מקס. WPI מחזיקה גם בחברות נוספות.

מקס עוסקת בהנפקה, סליקה ותפעול כרטיסי חיוב וכן במתן פתרונות תשלום ומוצרים פיננסיים, לרבות אשראי ללקוחות פרטיים ועסקיים. מקס מוגדרת כ"סולק" ובעלת רישיון סליקה קבוע בהתאם לחוק. בהתאם לכך פעילותה של מקס כפופה למערכת של חוקים, צווים ותקנות ולהוראות והנחיות של המפקח על הבנקים ולתנאים שנקבעו ברישיון הסליקה.

הדוחות הכספיים של WPI יאוחדו לראשונה במסגרת הדוחות הכספיים של כלל ליום 31 במרס 2023. במסגרת זאת נמצאת כלל בשלבים ראשונים של ביצוע הקצאת עלות הרכישה (להלן: "PPA").

מקס הינה "חברת כרטיסי אשראי" כהגדרתה בתקנות דוחות שנתיים.

דוחותיה הכספיים של מקס ערוכים בהתאם להוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו (להלן: "הוראות הפיקוח על הבנקים") המבוססות בעיקרן על ה-US GAAP.

נכון ליום 31 בדצמבר 2022, יתרת תיק האשראי המוצגת בדוחותיה הכספיים המאוחדים של מקס (במסגרת סעיף "חייבים בגין פעילות בכרטיסי אשראי, נטו") עמדה על סך של כ-14,806 מיליוני ש"ח וזאת לאחר הפרשה להפסדי אשראי שהוכרה נכון לאותו מועד בסך של כ-259 מיליוני ש"ח. בהתאם להוראות הפיקוח על הבנקים, החל מיום 1 בינואר 2023, ההפרשה להפסדי אשראי במקס תימדד בהתאם למודל ה-Current Expected Credit Loss (להלן: "מודל ה-CECL") שמפורט במסגרת ה-US GAAP ושעקרונות מסוימים בו דומים, בהתאמות מסוימות, לאלו של מודל ה-Expected Credit Loss (להלן: מודל ה-"ECL") שמיושם למדידת הפרשה להפסדי אשראי במסגרת תקן דיווח כספי בינלאומי 9 – "מכשירים פיננסיים" (להלן ולעיל: "IFRS 9"). עם זאת קיימים הבדלים מהותיים בין המודלים האמורים. השפעת יישום הכללים החדשים לעניין ההפרשה להפסדי אשראי במקס תוכר ביתרות הפתיחה בהון העצמי של מקס ליום ה 1 בינואר 2023.

העיקרון המנחה של מדידת ההפרשה להפסדי אשראי צפויים בשני המודלים האמורים הינו שיש להכיר בהפרשה בגין הפסדי אשראי צפויים המתייחסים לכלל תיק האשראי של החברה – בין אם מדובר בחובות "טובים" שצפויים להיגבות במלואם ובעיתות הקבוע בחוזה מול הלווה ובין אם מדובר בחובות "בעייתיים". מדידת ההפרשה מתבססת על ההפרש בין כל תזרימי המזומנים החוזיים שהחברה זכאית להם בהתאם לחוזה ההלוואה, לבין כל תזרימי המזומנים שהחברה צופה לקבל (cash shortfalls). עקרון זה שונה מהמודל לפיו נמדדה הפרשה להפסדי אשראי עד ליום 31 בדצמבר 2022 בספרי מקס ומהמודל לפיו נמדדה הפרשה להפסדי אשראי במסגרת IAS 39 אשר קדם ל-IFRS 9 ואשר, כפי שיפורט להלן, ממשיך לחול על עיקר המכשירים הפיננסיים של החברה ערב רכישת מקס.

בהתאם למודל לפיו נמדדה ההפרשה להפסדי אשראי בספרי מקס עד ליום 31 בדצמבר 2022 ובהתאם למודל למדידת ההפרשה להפסדי אשראי לפי IAS 39, ההפרשה להפסדי אשראי נמדדת בהתאם למודל ה-Incurred Loss Model שלפיו הוכרה הפרשה רק לגבי חובות שלגביהם התהווה כבר הפסד אשראי בפועל במועד המדידה (כגון: עקב קשיים פיננסיים של הלווה, התרחשות של אירוע כשל, סבירות כניסת הלווה לפשיטת רגל הפכה לצפויה וכיוצ"ב). לא מוכרת הפרשה בגין הפסדי אשראי עתידיים צפויים אשר טרם התהוו.

2. משטר החשבונאות והדיווח החל על דוחותיה הכספיים המאוחדים של החברה

תקנה 2 לתקנות דוחות שנתיים מציינת כדלהלן:

"2. הוראות תקנות אלה יחולו על עריכת דוחות כספיים של תאגיד, למעט –

(1) דוחות כספיים של תאגיד בנקאי או חברת כרטיסי אשראי הערוכים בהתאם להוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו וכן למעט מידע בדוחות כספיים של תאגיד שאיחד תאגיד בנקאי או חברת כרטיסי אשראי, או שהתאגיד הבנקאי או חברת כרטיסי האשראי הוא חברה כלולה שלו, ככל שמידע זה מתייחס לתאגיד הבנקאי או לחברת כרטיסי האשראי;

(2) דוחות כספיים של מבטח הערוכים בהתאם להוראות המפקח על הביטוח, וכן למעט מידע בדוחות כספיים של תאגיד שאיחד מבטח, או שהמבטח הוא חברה כלולה שלו, ככל שמידע זה מתייחס למבטח;

(3)...."

[ההדגשות אינן במקור]

עד לרכישת מקס נכללו במסגרת דוחותיה הכספיים המאוחדים של החברה: דוחות כספיים של חברות ביטוח (העונות להגדרת "מבטח" בתקנה 2 דלעיל) ודוחות כספיים של חברות אחרות שאינן מוחרגות מהוראות תקנות דוחות שנתיים.

עד ליום 31 בדצמבר 2022, דוחותיה הכספיים של חברות הביטוח בישראל היו ערוכים באופן מלא בהתאם לתקני ה-IFRS. במסגרת זאת, חברות הביטוח יישמו את תקן דיווח כספי בינלאומי 4 – "חוזי ביטוח" (להלן: "IFRS 4") לגבי חוזי הביטוח שהן מנפיקות. IFRS 4 גם אפשר לחברות הביטוח וכן לחברות המחזיקות בחברות ביטוח שעומדות בקריטריונים מסוימים שנקבעו במסגרתו, להמשיך וליישם את IAS 39 בדוחותיה הכספיים ולדחות את יישומו של IFRS 9 (שהיה אמור לחול החל מיום 1 בינואר 2018) עד למועד יישומו המנדטורי של תקן דיווח כספי בינלאומי 17 – "חוזי ביטוח" (להלן: "IFRS 17") שנקבע ליום 1 בינואר 2023. IFRS 17 הינו תקן שמשנה באופן דרמטי את הטיפול החשבונאי בחוזי ביטוח בהתאם לתקני ה-IFRS. לפיכך, בהתאם לתקני ה-IFRS, החל מיום 1 בינואר 2023, היו אמורות חברות הביטוח וחברות ההחזקה בחברות ביטוח שעורכות את דוחותיה הכספיים לפי תקני ה-IFRS, להתחיל ליישם את IFRS 17 ובד בבד איתו גם את IFRS 9.

אולם, בהתאם למפת דרכים שפורסמה על ידי רשות שוק ההון, אשר עודכנה מספר פעמים, נדחה יישום התקנים האמורים עבור חברות הביטוח בישראל. בתחילה נדחה היישום ליום 1 בינואר 2024, ובהתאם לטיטוט מפת דרכים עדכנית שפורסמה ב-20 באפריל 2023 – היישום צפוי להידחות בשנה נוספת – ליום 1 בינואר 2025.

בהתאם להוראות עמדת סגל חשבונאית מספר 10-99: "סוגיות יישומיות ביישום תקן דיווח כספי בינלאומי מספר 17" שפורסמה על ידי סגל רשות ניירות ערך (להלן ולעיל: "עמדת הסגל"), לאור הפטור הזמני האמור שניתן על ידי רשות שוק ההון לחברות ביטוח מיישום IFRS 9, חברות ההחזקה בחברות ביטוח שהינן תאגידים מדווחים תהינה רשאיות ליישם את הפטור האמור ולפיכך להמשיך וליישם את IAS 39 בדוחותיה הכספיים המאוחדים לשנת 2023 (רבעוניים ושנתי) רק ביחס למידע בדוחותיה הכספיים המתייחס למבטח. מאידך, לגבי מידע בדוחותיה הכספיים האמורים שאינו מתייחס למבטח, הן אינן רשאיות ליישם את הפטור האמור.

לאור האמור לעיל בתקנה 2 לתקנות דוחות שנתיים בשילוב עם הוראות עמדת הסגל, השנים 2023-2024 הינן בפועל "שנות מעבר" שבהן הדוחות הכספיים המאוחדים של החברה יכללו, בו זמנית, יישום תקנים חשבונאיים הלקוחים ממספר מסגרות תקינה שונות וכן "דורות" שונים של תקנים באותה מסגרת תקינה:

- המידע בדוחותיה הכספיים המאוחדים של החברה המתייחס לחברות בנות שיאוחדו שהינן חברות ביטוח, יערך בהתאם לדרישות שנקבעו על ידי רשות שוק ההון. במסגרת זאת תמשיך החברה ליישם את הוראות IAS 39 לגבי המכשירים הפיננסיים הן בהכרה לראשונה והן במדידה העוקבת, זאת לרבות בהתייחס למדידת הפרשה להפסדי אשראי המתייחסת למכשירים אלו. יצוין כי לפני רכישת השליטה במקס, המכשירים הפיננסיים של חברות הביטוח בקבוצה מהווים את עיקר המכשירים הפיננסיים בדוחות הכספיים המאוחדים של החברה.

עוד יצוין כי מלבד הדחייה ביישום IFRS 9 ו-IFRS 17 כאמור לעיל, תקני ה-IFRS ממשיכים לחול באופן מלא על דוחותיהן הכספיים של חברות הביטוח ועל המידע המתייחס אליהן בדוחותיה הכספיים המאוחדים של החברה.

- המידע בדוחותיה הכספיים המאוחדים של החברה שיתייחס למקס החל ממועד איחודה, יערך בהתאם להוראות הפיקוח על הבנקים (היינו נתוני מקס המאוחדים לדוחותיה של החברה). במסגרת זאת, ייושמו הוראות ה-US GAAP לרבות מודל ה-CECL לגבי ההכרה והמדידה של הפרשה להפסדי אשראי צפויים לגבי הלוואות חדשות שיתווספו לאחר מועד הרכישה.
- הנתונים בדוחות הכספיים המאוחדים של החברה שאינם מתייחסים לחברות האמורות יערכו בהתאם לתקני ה-IFRS. במסגרת זאת, **לגבי הנתונים האמורים** – כאמור לעיל, החל מיום 1 בינואר 2023, תאמץ לראשונה החברה את IFRS 9 אשר כאמור הוראותיו מחליפות את הוראות ההכרה והמדידה של מכשירים פיננסיים האמורות ב-IAS 39 שיושם על ידיה עד לאותו מועד. במסגרת זאת ייושמו הוראות מודל ה-ECL שבמסגרת IFRS 9 למדידת ההפרשה להפסדי אשראי צפויים.
- לאמור לעיל יש להוסיף "שכבת" נתונים נוספת, אשר פניה מקדמית זו עוסקת בעניינה, המתייחסת לנתונים הכספיים המשקפים את השפעות רכישות השליטה במקס ואשר יכללו בדוחות המאוחדים של החברה בגינה. שכבת נתונים זו כוללת את השפעת הקצאת תמורת הרכישה של מקס וכן מדידה עוקבת של נתונים אלה, לרבות האופן שבו יוכרו הפסדי האשראי בגין תיק האשראי הקיים בדוחות מקס רגע לאחר הרכישה (הפרשה להפסדי אשראי ב- day 2). הטיפול החשבונאי בשכבה זו הוא כאמור, עניינה של פניה זו.

הנה כי כן, תקני ה-IFRS הם המהווים את המסגרת החשבונאית העיקרית (ועד לרכישת מקס – המסגרת החשבונאית הבלעדית) בדוחותיה הכספיים המאוחדים של החברה. עד לסוף 2022 דוחותיה הכספיים של החברה היו ערוכים באופן מלא בהתאם לתקני ה-IFRS וגם בשנת 2023, בתקופה שעד להשלמת רכישת מקס על ידי החברה, למעט דחייה ביישום של IFRS 9 ו-IFRS 17 עבור חברות הביטוח שבקבוצה, תקני ה-IFRS ממשיכים לחול באופן מלא על דוחותיה הכספיים המאוחדים של החברה.

זאת ועוד, בהתייחס למדידת המכשירים הפיננסיים שבדוחותיה הכספיים המאוחדים של החברה, עד לסוף 2022, כל חברות הקבוצה יישמו את IAS 39. החל מ-2023, לאור הדחייה ביישום של IFRS 9 כאמור לעיל, ממשך IAS 39 לחול לגבי דוחותיהן הכספיים של חברות הביטוח בקבוצה ובהתאם, ערב רכישת מקס, IAS 39 מהווה את התקן שחל על רוב רובם של המכשירים הפיננסיים שבדוחותיה הכספיים המאוחדים של החברה. כפי שנסביר בהמשך אם IAS 39 ייושם במסגרת רכישת מקס הרי שלא תתעורר בעיית הרישום הכפול של הפסד שאינו כלכלי, כפי שתואר בהמשך.

3. המורכבות והבעייתיות הקיימות במשטר החשבונאי והדיווחי החל על החברה ביישום חשבונאות הרכישה לגבי רכישת מקס

תקני ה-IFRS ואף כללי ה-US GAAP אינם דנים בסיטואציות בהן דוחות כספיים ערוכים בהתאם למספר מסגרות תקינה במשולב כאמור לעיל (להלן: "עירוב תקינות"). שכן הגישה הן במסגרת ה-IFRS והן במסגרת ה-US GAAP הינה שאין לבצע עירוב תקינות ויש ליישם את כללי החשבונאות של מסגרת התקינה המתייחסת (דהיינו – IFRS או US GAAP, בהתאם לעניין), באופן מלא ואחיד, לגבי כלל החברות המתאחדות בדוחות הכספיים.

לאור זאת, בפרט – אין התייחסות בתקני ה-IFRS וב-US GAAP לאופן הטיפול החשבונאי הנדרש כאשר מבוצע צירוף עסקים שבמסגרתו עסק המדווח לפי מסגרת תקינה אחת (במקרה דנן – IFRS) רוכש עסק אחר אשר ימשיך לדווח במסגרת הדוחות הכספיים המאוחדים בהתאם למסגרת תקינה אחרת (במקרה דנן – US GAAP).

תקנות דוחות שנתיים אשר מהוות, יחד עם רגולציות דיווח ייחודיות שהותוו על ידי רשויות מוסמכות, את המקור החוקי שהביא לעירוב התקינות האמור, אינן דנות אף הן באופן יישום חשבונאות הרכישה שיש לבצע במסגרת צירוף עסקים כאשר מבוצע צירוף עסקים בין דוחות עליהם חלות מסגרות תקינה שונות כאמור לעיל ובפרט, כפי שהתרחש במקרה דנן – כאשר תאגיד מדווח רוכש חברת כרטיסי אשראי. הינה כי כן – הוראות תקנה (1) לתקנות דוחות שנתיים מביאות לשאלה היישומית דנן בפניה מקדמית זו. שהרי אין מדובר בשאלה חשבונאית שמקורה בלקונה חשבונאית תחת מסגרת תקינה קיימת, כי אם בסוגיה הנובעת מעירוב מסגרות התקינה, בשל הוראות תקנה (1)2 כמתואר לעיל.

בשולי הדברים יצוין כי גם עמדת הסגל שמאפשרת את היישום, בו זמנית, של IAS 39 ו-IFRS 9 במסגרת אותם דוחות כספיים מאוחדים של תאגיד מדווח אינה מתייחסת לסיטואציה התיאורטית של רכישת תיק אשראי במסגרת צירוף עסקים בין למשל עסק אשר בדוחות הכספיים המאוחדים שלו מיושם IAS 39 לבין עסק אשר בדוחות הכספיים המאוחדים מיושם IFRS 9.

בהיות מצב הדברים של "עירוב התקינות" משום מצב דברים שאינו תואם לגישת התקינה הבינלאומית (ואף לא את גישת ה-US GAAP) וממילא בהיעדר מקור חשבונאי רלוונטי לטיפול בצירוף העסקים המתייחס לרכישת מקס, המדווחת כאמור לפי הוראות הדיווח לציבור של בנק ישראל, על ידי החברה, נדרשת החברה לפתח מדיניות חשבונאית לטיפול בסוגיה. לאור זאת שתקני ה-IFRS ותקנה 2(1) מהווים את המשטר החשבונאי העיקרי בדוחותיה הכספיים – לדעת החברה, פיתוח המדיניות החשבונאית האמורה יכול להתבצע תוך שימוש בכללים החלים בעניין זה במסגרת תקני ה-IFRS.

במילים אחרות, שאלה ראשונה ועיקרית היא מהי נקודת המוצא של המסגרת החשבונאית החלה על חברה המאחדת דוחות של תאגידים עם רגולציית דיווח מיוחדת, כדוגמת תאגיד כרטיסי אשראי, במועד הרכישה של תאגיד כאמור ובתקופות מדידה עוקבות, בכל הנוגע להשפעות חשבונאות צירוף העסקים. האם המסגרת החשבונאית החלה על רכישת התאגיד הינה המסגרת החשבונאית החלה על החברה ברמתה – היא תקינה ה-IFRS במקרה דנן, או האם יש ליישם את המסגרת החשבונאית אשר חלה על התאגיד הנרכש (במקרה דנן – הוראות הפיקוח על הבנקים) על מנת להימנע מטיפול חשבונאי מעורב, או האם יש ליישם הוראות אחרות העקביות עם תקנה 2(1) ועם תכלית התקנה.

בהקשר זה וכמתואר לעיל, לעמדת החברה, היות שהתקינה החשבונאית החלה על דוחותיה הכספיים הינה תקינה ה-IFRS, יש ליישם את עקרונות תקינה ה-IFRS בשילוב עם ההתייחסות במסגרת תקנה 2(1) לנושא המתואר בנייר. יישום הוראות המפקח על הבנקים גם בקשר עם חשבונאות הרכישה, יביא לסטייה מתקינה ה-IFRS החלה על החברה ברמתה ולפיכך לעמדת החברה לא עומד בקנה אחד עם מסגרת התקינה החשבונאית החלה על החברה ברמתה בשילוב עם הוראות תקנות דוחות שנתיים החלות עליה וכן עם הוראות תקנה 2(1) המתייחסות לאיחוד נתונים המתייחסים לתאגידים עליהם חלה רגולציית דיווח מיוחדת.

לפיכך מתעוררת סוגיה, בעלת השפעה מהותית על דוחותיה של החברה, הנוגעת לטיפול בתיק ההלוואות המוצג בדוחותיה של מקס - בהתאם להוראות תקנה 2(1) ברי כי בדוחותיה המאוחדים של החברה בעתיד יש לאחד את הערך בספרים של תיק ההלוואות כפי שיוצג בדוחותיה הכספיים של מקס (בהתאם להוראות הפיקוח על הבנקים) ללא התאמות בגין המדיניות החשבונאית בהתאם לכללי החשבונאות אשר חלים על החברה ברמתה (IFRS), אולם התקנה אינה קובעת כיצד יש למדוד במועד הרכישה ובתקופות עוקבות את ההתאמות הנובעות מחשבונאות הרכישה. אנו נציע מענה לשאלה זו אשר יעלה בקנה אחד עם מסגרת התקינה הבינלאומית החלה כאמור על החברה.

ג. דיון מקצועי חשבונאי

1. הקריטריונים במסגרת תקני ה-IFRS לבחירת מדיניות חשבונאית

תקן חשבונאות בינלאומי 8 – "מדיניות חשבונאית, שינויים באומדנים חשבונאיים וטעויות" (להלן: "IAS 8") מפרט את העקרונות לגבי האופן שבו יש לקבוע מדיניות חשבונאית במקרים בהם לא קיים תקן ספציפי החל על עסקה שלגביה נבחן הטיפול החשבונאי.

וכך מצוין בעניין זה IAS 8:

"10. בהיעדר תקן דיווח כספי בינלאומי, החל ספציפית על עסקה, אירוע או מצב אחרים, על ההנהלה להפעיל את שיקול דעתה בפיתוח ויישום מדיניות חשבונאית, שישומה יביא למידע אשר:

- א) רלוונטי לצורכי קבלת החלטות כלכליות של המשתמשים; וכן
- ב) מהימן, בכך שהדוחות הכספיים:
 - (i) מציגים נאמנה את המצב הכספי, תוצאות הפעולות ותזרימי המזומנים של הישות;
 - (ii) משקפים את המהות הכלכלית של עסקאות, אירועים ומצבים אחרים, ולא את צורתם המשפטית גרידא;
 - (iii) ניטרליים, כלומר חופשיים מהטיות;
 - (iv) זהירים; וכן
 - (v) שלמים מכל הבחינות המהותיות.

11. בהפעלת שיקול הדעת, כאמור בסעיף 10 לעיל, ההנהלה תתחשב ותשקול את השימות של המקורות הבאים, לפי סדר יורד:

- (א) **הדרישות בתקני דיווח כספי בינלאומיים, הדנים בנושאים דומים** וקשורים; וכן
(ב) ההגדרות, הקריטריונים להכרה ועקרונות המדידה של נכסים, התחייבויות, הכנסה והוצאות שנקבעו במסגרת המושגית.

12. בהפעלת שיקול הדעת כאמור בסעיף 10 לעיל, ההנהלה יכולה גם להביא בחשבון פרסומים עדכניים (most recent) של גופי תקינה אחרים, שלהם מסגרת מושגית דומה לפיתוח תקני חשבונאות, ספרות מקצועית – חשבונאית אחרת, ופרקטיות ענפיות מקובלות, אם אלה אינם עומדים בסתירה למקורות בסעיף 11 לעיל.
[הדגשים אינם במקור]

בהתאם, לשם יישום עקרונות אלו בחנה ראשית החברה את האופן בו מטופלת כיום (במסגרת IFRS 9) והאופן בו טופלה בעבר (במסגרת IAS 39) רכישת תיק אשראי במסגרת צירוף עסקים בהתאם לתקני ה-IFRS כמו גם את העקרונות שנבחנו על ידי ה-IASB במסגרת פיתוח התקינה החשבונאית הקיימת במסגרת IFRS 9 והקשיים הקיימים בתקינה הבינלאומית הקיימת ב-IFRS 9 שעליהם הצביע ה-IASB במהלך פיתוחה.

וידגש – אין עסקינן בלקונה חשבונאית תחת מסגרת חשבונאית קיימת המצריכה פיתוח מדיניות חשבונאית בהתאם להוראות המדרג הקבוע בהוראות IAS 8, כי אם סוגיה יישומית הנובעת מהוראות תקנה 2(1) לתקנות דוחות שנתיים אשר מונעת התאמות של מדיניות חשבונאית למסגרת החשבונאית החלה על התאגיד המדווח, בגין נתונים מאוחדים המיוחסים לתאגידים אשר נתוניהם ערוכים בהתאם לכללי דיווח רגולטוריים אחרים. עם זאת, לשם ניתוח פתרונות רלוונטיים לסוגיה דנן, החברה ראתה לנגד עיניה את עקרונות IAS 8 באשר למדיניות חשבונאית שתוצאתה תהיה רלוונטית, מהימנה ופרקטית ליישום.

להלן הבחינה שבוצעה ולאחריה יובאו הפתרונות האפשריים לסוגיה.

2. הוראות תקני ה-IFRS בנושא

(א) הוראות IFRS 3

תקן דיווח כספי בינלאומי 3 – "צירופי עסקים" (להלן: "IFRS 3") שבמסגרת תקני ה-IFRS, דן, בין היתר, באופן מדידת הנכסים וההתחייבויות הנרכשים במסגרת צירוף עסקים.
במסגרת זאת, סעיף B41 של IFRS 3 מתייחס באופן פרטני לרכישת תיק אשראי שמבוצעת במסגרת צירוף עסקים ומציין כדלהלן:

Measuring the fair value of particular identifiable assets and a non-controlling interest in an acquiree (application of paragraphs 18 and 19)

Assets with uncertain cash flows (valuation allowances)

B41 The acquirer shall not recognise a separate valuation allowance as of the acquisition date for assets acquired in a business combination that are measured at their acquisition-date fair values because the effects of uncertainty about future cash flows are included in the fair value measure. For example, because this IFRS requires the acquirer to measure acquired receivables, including loans, at their acquisition-date fair values in accounting for a business combination, the acquirer does not recognise a separate valuation allowance for the contractual cash flows that are deemed to be uncollectible at that date or a loss allowance for expected credit losses.

[Refer: Basis for Conclusions paragraphs BC252–BC260]

כלומר, בהתאם להוראות IFRS 3, בעת המדידה הראשונית של תיק האשראי שנרכש במסגרת צירוף עסקים (כלומר – המדידה שתבוצע במסגרת הקצאת תמורת הרכישה – Purchase Price Allocation (להלן: "PPA") אשר במסגרתה יקבע סכום המוניטין שיוכר במסגרת צירוף העסקים), תיק האשראי הנרכש יוכר בשוויו ההוגן ומעבר לכך, במועד המדידה הראשונית האמורה, לא תוכר הפרשה להפסדי אשראי צפויים כנגד המוניטין האמור. הסיבה שמצוין IFRS 3 לאי ההכרה בהפרשה כאמור הינה מאחר שההשפעות של חוסר הודאות לגבי תזרימי המזומנים (סיכון האשראי הגלום) כבר כלולות במסגרת מדידת השווי ההוגן האמורה.

יצוין כי ההוראה האמורה ב-IFRS 3 הייתה קיימת גם בתקופה שבה יושם IAS 39 במסגרת תקני ה-IFRS.

(ב) יישום IFRS 9 מייד לאחר ההכרה בצירוף עסקים לגבי תיק האשראי הקיים

בהקשר לרכישת תיק אשראי במסגרת צירוף עסקים, בהתייחס לתקופה שבה מיושם כבר IFRS 9 בדוחות הכספיים מצוין ה-Insights Into IFRS של KPMG (להלן: "ה-Insights") כדלהלן:

"2.6.610 Assets with uncertain cash flows (valuation allowances)

2.6.610.10 IFRS 3 prohibits recognition at the date of acquisition of a separate valuation allowance on assets acquired that are measured at fair value. The rationale is that fair value incorporates uncertainties about cash flows. For example, because accounts receivable are recognised at fair value in accounting for a business combination, no separate valuation allowance for the contractual cash flows that are deemed uncollectable, or a loss allowance, are recognised. [IFRS 3.B41]

2.6.610.20 It appears that the guidance in 2.6.610.10 is provided specifically for the purpose of calculating goodwill, because any reduction in fair value by the loss allowance would have resulted in an increase in goodwill. **Accordingly, it appears that under IFRS 9 an asset acquired in a business combination that is subject to IFRS 9's impairment requirements would attract a loss allowance at the first reporting date after it is recognised, even if that date is the date on which the business combination has taken place. This effectively means that, for the recognition of impairment, such assets are treated in the same way as other financial assets.** For a further discussion, see [7.7.380](#), [7.8.20.50](#) and [7.10.270.40](#).

2.6.610.30 The acquirer discloses separately the fair value of the receivables acquired, as well as their gross contractual amounts and the best estimate of the amounts of the contractual cash flows that the acquirer does not expect to collect. [IFRS 3.B64(h)]

EXAMPLE 18 - FAIR VALUE OF TRADE RECEIVABLES LESS THAN FACE VALUE

2.6.610.40 Company P acquires Company S in a business combination on 31 December 2022. At the date of acquisition, the gross contractual amount of S's trade receivables is 100. The fair value of the trade receivables as at 31 December 2022 is 97 and the amount P expects to receive from the receivables is 95.

2.6.610.50 P recognises trade receivables at their acquisition date fair value of 97 in applying the acquisition accounting. Additionally, P recognises an impairment loss and loss allowances of 2 for expected credit losses for the receivables at the date of acquisition (see 2.6.610.20 and 7.8.20) separately from the acquisition accounting.

2.6.610.60 P discloses the fair value of the receivables acquired of 97, as well as their gross contractual amounts of 100 and the best estimate of the amounts of the contractual cash flows that it does not expect to receive of 5. "

"**7.8.20.50** Under IFRS 3, a financial asset acquired as part of a business combination does not attract a loss allowance at its date of acquisition. In our view, this guidance is provided specifically for the purpose of calculating goodwill, because any reduction in fair value by the loss allowance would have resulted in an overstatement of goodwill. **Accordingly, in our view under IFRS 9 an asset acquired in a business combination would attract a loss allowance at the first reporting date after it is recognised**, even if that date is the date on which the business combination has taken place. This effectively means that, for the recognition of impairment, such assets are treated in the same way as other financial assets (see [7.7.380](#)). [IFRS 3.B41] "

"7.7.380 Instruments acquired in a business combination in the scope of IFRS 3

7.7.380.10 **At the date of acquisition, the fair value of the instrument and the total cash flows expected over the remaining term of the instrument are used by the acquirer to calculate a new original effective interest rate for the instrument.** The new original effective interest rate is used to determine the interest income or expense in the acquirer's consolidated financial statements but has no impact on the accounting in the acquiree's financial statements. [IFRS 9.A]

7.7.380.20 Because assets of the acquiree are measured in the acquirer's consolidated accounts at fair value at the date of acquisition and the effects of uncertainty about future cash flows are included in the fair value measurement, the acquirer does not recognise a separate valuation allowance to reflect any ECLs in the initial measurement at that date. For a discussion of recognising a loss allowance in such circumstances, see [7.8.20.50](#). [IFRS 3.B41]

7.7.380.30 **In our view, an instrument that is credit-impaired at the date of acquisition should be treated by the acquirer as a POCI asset (see [7.8.340](#)). Therefore, the estimated cash flows should be determined on the basis of the expected receipts as reduced by the initial ECLs, rather than on the basis of the cash flows that would arise if the borrower complied with the contractual terms.** [IFRS 3.B41, 9.B5.4.7]

7.7.380.40 If the expected cash flows from that asset are subsequently revised upwards because of an improvement in the debtor's credit quality, then an entity recognises an impairment gain (see [7.8.370.20](#)). [IFRS 9.5.5.14]"

כלומר, ככל שמסגרת התקינה החשבונאית לטיפול בחשבונאות הרכישה במסגרת צירוף העסקים הינה תקינה-IFRS 9 שבמסגרתם מיושם כבר IFRS 9, על מנת לקבוע את הטיפול החשבונאי הנדרש בדוחות המאוחדים לגבי תיק האשראי הקיים בספרי הנרכשת מיד לאחר מועד ההכרה בצירוף העסקים, יהיה על החברה לחלק את תיק האשראי הקיים לשני מרכיבים:

(1) **לגבי חובות שהם כבר Credit Impaired – לא תידרש בגינם הפרשה נוספת מעבר לזו שמגולמת כבר במלואה במסגרת השווי ההוגן שנמדד לגביהם במועד צירוף העסקים.** לצרכי המשך מעקב ועדכונים עוקבים של ההפרשה האמורה בתקופות עתידיות - גובה ההפרשה המגולמת במדידת השווי ההוגן יקבע בהתאם למודל ה-ECL של IFRS 9 (ראה להלן את ההבדלים העיקריים לעומת אופן חישוב ההפרשה הקיימת בספרי מקס במודל ה-CECL של ה-US GAAP) ותוך שימוש בשיעור היוון שנקבע בהתאם לריבית השוק המתאימה לכל אחד מהחובות האמורים במועד צירוף העסקים. עדכונים עוקבים להפרשה האמורה ייזקפו לרווח והפסד.

(2) **לגבי יתרת תיק האשראי הקיים – תידרש מדידת הפרשה להפסדי אשראי ב-day 2 כנגד רווח והפסד.** ההפרשה להפסדי אשראי ב-day 2 תידרש להיות מחושבת בהתאם למודל ה-ECL של IFRS 9 ותוך שימוש בשיעור היוון שנקבע בהתאם לריבית השוק המתאימה לכל אחד מהחובות האמורים במועד צירוף העסקים.

הכרה בהפרשה להפסדי אשראי ב-day 2 כנגד רווח והפסד הינה טיפול חשבונאי שמביא באופן ברור לעיוות בתוצאות המדווחות שכן כפי שגם מציין IFRS 3 לעיל, השווי ההוגן בו מוכר תיק האשראי במסגרת ה-PPA לוקח בחשבון גם את סיכון האשראי הגלום בו. לפיכך הכרה בהפרשה כאמור כנגד רווח והפסד מיד לאחר ההכרה בתיק האשראי בשווי ההוגן מביאה ללא ספק לתוצאה שאינה הגיונית כלכלית וחשבונאית (מעין double counting של הפרשה). זאת ועוד, הפרשה כזו משמעה לא רק הפחתה שאינה כלכלית בערכו של נכס אלא זקיפה של רווחים מוגדלים בתקופה קצרה יחסית שלאחר הרכישה, שהרי ההפרשה הכפולה אינה משקפת סיכון אמיתי לכשל אשראי.

יתרה מזאת, הכרה בהפרשה להפסדי אשראי כנגד רווח והפסד מיד לאחר ההכרה לראשונה בנכס המתייחס לתיק האשראי, נוגדת גם את העיקרון הקיים בתקינה החשבונאית (ומפורט בתקן דיווח כספי בינלאומי 13 – "מדידות שווי הוגן") לפיו, ככלל, למעט במקרי קיצון (כגון: עסקאות בתנאי לחץ, עסקאות עם צדדים קשורים שאינן בתנאי שוק וכיוצ"ב) אין להכיר בהפסד בעת רכישת נכסים (day 1 loss).

חשוב לנו להדגיש, אין בנייתו המפורט לעיל ולהלן כדי לצאת חוצץ כנגד IFRS 9. שהרי, אילו ניתן היה ליישמו באופן עקבי, ללא "עירוב תקינות" לאורכם ולרוחבם של הדוחות המאוחדים, דיון זה לא היה בא לעולם. אולם, מקום בו נדרש לפתח מדיניות חשבונאית, עקב "עירוב התקינות", חובה לבחון גם את סוגיית ה-DOUBLE COUNTING ונגזרתה, רווחים מוגדלים בתקופה העוקבת.

כפי שיפורט להלן, ה-IASB התייחס לעיוות האמור במסגרת פרק ה-Basis for Conclusions (להלן: "ה-BC") של IFRS 9.

יודגש כי המתואר לעיל מתייחס לחשבונאות הרכישה ואילו ביחס להלוואות שמקס תעמיד לאחר מועד הרכישה ייושם, בשל "עירוב התקינות", מודל הפסדי האשראי כפי שהוא מיושם בדוחות מקס לפי הנחיות המפקח על הבנקים.

ג) ה"אבולוציה" בפיתוח מודל ה-ECL במסגרת IFRS 9 והתייחסות ה- IASB ל-double counting שגלום במודל

הכרה בהפסד ברווח והפסד, בד בבד עם הרכישה או מייד לאחריה, שתתרחש ככל שמימוש הטיפול האמור לעיל לפי הוראות IFRS 9, לא הייתה אמורה להתרחש בהתאם למודל החשבונאי המקורי שה – IASB שקל ליישם בתחילת תהליך גיבוש המודלים להכרה בהפרשה להפסדי אשראי.

ה- IASB התייחס לעניין זה באריכות במסגרת פרק ה-BC של IFRS 9. להלן פסקאות עיקריות בנושא:

“BC5.88 In the IASB’s view, the model in the 2009 Impairment Exposure Draft most faithfully represents expected credit losses and would determine the carrying amount, interest revenue and impairment gains or losses to be recognized through a single, integrated calculation. Thus, an entity would recognise:

- (a) the initial expected credit losses over the life of the asset through the credit-adjusted effective interest rate; and
- (b) any changes in expected credit losses when those changes occurred.”

כלומר, המודל המקורי שנשקל על ידי ה- IASB הביא לכך שהפסדי האשראי הצפויים כפי שהם חזויים במועד ההכרה לראשונה בנכס פיננסי יגולמו במסגרת שיעור הריבית האפקטיבית של הנכס אשר תותאם לסיכון האשראי האמור (דהיינו ללא הכרה בהפרשה להפסדי אשראי במועד ההכרה לראשונה בנכס). בהמשך, במסגרת המדידה העוקבת של הנכס – שינויים באומדן הפסדי האשראי הצפויים יוכרו באופן שוטף ברווח והפסד.

עם זאת, כפי שמצוין בהמשך, חלק מהמשיבים טענו שיישום המודל המוצע כרוך באתגרים פרקטיים משמעותיים:

“BC 5.89 Users of financial statements have told the IASB that they support a model that distinguishes between the effect of initial estimates of expected credit losses and subsequent changes in those estimates. They noted that such a distinction would provide useful information about changes in credit risk and the resulting economic losses. Many other respondents also supported the concepts in the 2009 Impairment Exposure Draft, **but said that the proposals would present significant operational challenges**. In particular, they highlighted the following:

- (a) estimating the full expected cash flows for all financial instruments;
- (b) applying a credit-adjusted effective interest rate to those cash flow estimates; and
- (c) maintaining information about the initial estimate of expected credit losses.

BC5.90 These operational challenges arose because entities typically operate separate accounting and credit risk management systems. To have applied the 2009 Impairment Exposure Draft, entities would have had to have integrated those separate systems. The IASB was told that this would have required substantial costs and lead time. Respondents noted that these operational challenges would be especially acute for open portfolios (ie portfolios to which new financial instruments are added over time).”

[ההדגשה אינה במקור]

בעקבות אתגרים פרקטיים אלה החליט ה- IASB לשנות את המודל כך שהנכס הפיננסי וההפרשה להפסדי אשראי ימדדו בנפרד זה מזה תוך שימוש בשיעור הריבית האפקטיבית המקורי:

“Simplifications to address operational challenges of the 2009 Impairment Exposure Draft

BC5.92 To address the operational challenges outlined in paragraph BC5.89 and as suggested by the EAP, the IASB decided to decouple the measurement and allocation of initial expected credit losses from the determination of the effective interest rate (except for purchased or originated credit-impaired financial assets).

Thus, an entity would measure the financial asset and the loss allowance separately using the original effective interest rate (ie not adjusted for initial expected credit losses). The IASB considered that such an approach would address some of the operational challenges of the 2009 Impairment Exposure Draft by allowing an entity to leverage its existing accounting and credit risk management systems and reduce the extent of integration between these systems."

[ההדגשה אינה במקור]

עם זאת, כמפורט להלן, הבין ה-IASB שהמודל העדכני מביא להכרה כפולה בהפרשה (double counting) מאחר שהיא כבר מגולמת בשווי ההוגן של הנכס ועל מנת למזער את אותו אפקט של double counting הציע את המודל המעודכן שנקבע לבסוף שבו, כפי שיורחב בסעיף (ד) להלן, מבוצעת הבחנה לגבי אופן מדידת ההפרשה להפסדי אשראי בין שתי קטגוריות של נכסים :

"BC5.93 As a result of the decoupling simplification, an entity would measure the present value of expected credit losses using the original effective interest rate. **This presents a dilemma, because measuring expected credit losses using such a rate double-counts the expected credit losses that were priced into the financial asset at initial recognition. The IASB therefore concluded that recognising the lifetime expected credit losses from initial recognition would be inappropriate under a model that discounts expected credit losses using the original effective interest rate.** The IASB further concluded that a recognition mechanism was required that preserves, to as great an extent as possible, the objective of the 2009 Impairment Exposure **Draft and reduces the effect of this double-counting.** Thus, the IASB proposed to pursue a model that recognizes two different amounts based on the extent of increases in credit risk since initial recognition. Such a dual-measurement model would require an entity to recognise:

- (a) a portion of the lifetime expected credit losses from initial recognition as a proxy for recognising the initial expected credit losses over the life of the financial asset; and
- (b) the lifetime expected credit losses when credit risk has increased since initial recognition (ie when the recognition of only a portion of the lifetime expected credit losses is no longer appropriate because the entity has suffered a significant economic loss)."

על כל פנים, מהאמור לעיל עולה, שב-IASB (וככל הנראה גם ב-FASB) שהיה שותף איתו בתחילת הדרך לגיבוש המודל המקורי), מודעים לכך שהמודל העדכני שמביא לכך שמוכרת הפרשה להפסדי אשראי כנגד רווח והפסד מיד לאחר ההכרה לראשונה בנכס פיננסי, כפי שמתרחש הן במתן הלואה והן ברכישת תיק אשראי במסגרת צירוף עסקים או עסקת רכישה נכסים, מגלם בתוכו עיוות שבא לידי ביטוי בהפרשה כפולה double counting שמביאה לתוצאה שאינה הגיונית חשבונאית וכלכלית.

ד) הבדלים עיקריים בין אופן מדידת ההפרשה להפסדי אשראי צפויים במודל ה-ECL של IFRS 9 לעומת מדידת ההפרשה להפסדי אשראי צפויים במודל ה-CECL של US GAAP

ההבדלים העיקריים בין אופן מדידת הפרשה להפסדי אשראי צפויים בהתאם למודל ה-ECL של IFRS 9 לעומת אופן מדידת ההפרשה להפסדי אשראי צפויים בהתאם למודל ה-CECL של US GAAP מתמקדים בעניינים הבאים:

- א) במסגרת מודל ה-ECL לחישוב ההפרשה להפסדי אשראי לפי IFRS 9, אופן החישוב משתנה בהתאם לשאלה באם סיכון האשראי המיוחס למכשיר הפיננסי עלה או לא עלה באופן משמעותי ממועד ההכרה לראשונה במכשיר הפיננסי האמור:
 - a. לגבי מכשירים פיננסיים אשר לגביהם לא חלה עליה משמעותית בסיכון האשראי מאז מועד ההכרה בהם לראשונה (להלן: "קטגוריה 1"), ההפרשה להפסדי אשראי מחושבת רק בגין הפסדי אשראי חזויים הנובעים מאירועי כשל במכשיר הפיננסי שהם אפשריים בתוך התקופה של 12 חודש לאחר מועד הדיווח.

b. לגבי מכשירים פיננסיים שבהם חלה עליה משמעותית בסיכון האשראי מאז מועד ההכרה בהם לראשונה (להלן: "קטגוריה 2"), ההפרשה להפסדי אשראי מחושבת בגין הפסדי אשראי חזויים לאורך כל חיי המכשיר הפיננסי.¹

במודל ה-CECL של ה-US GAAP אין את הבחנה בין קטגוריה 1 לקטגוריה 2 האמורה לעיל, וההפרשה להפסדי אשראי חזויים מחושבת תמיד בגין הפסדי אשראי חזויים לאורך כל חיי המכשיר הפיננסי.

(ב) מודל ה-CECL של ה-US GAAP מאפשר גמישות מסוימת לעומת מודל ה-ECL של IFRS 9 לגבי האופן בו מבוצעת מדידת ההפרשה.

(ג) קיים שוני בין שני המודלים בנוגע לטיפול ברכישת חובות שהינם פגומים במועד הרכישה. ראה סעיף(ב)(1) לעיל לגבי הטיפול ברכישת חובות שהינם Credit Impaired במסגרת IFRS 9. במסגרת מודל ה-CECL של ה-US GAAP לגבי חובות פגומים שנרכשים – תוכר הפרשה להפסדי אשראי חזויים במועד הרכישה כנגד הערך בספרים של אותם נכסים (הצגה ברוטו) ללא השפעה על הרווח והפסד במועד הרכישה, וכל שינוי אומדן עתידי בהפרשה יזקק לרווח והפסד.

(ה) יישום IAS 39 מייד לאחר ההכרה בצירוף העסקים לגבי תיק האשראי הקיים

כאמור לעיל, ההוראה האמורה ב-IFRS 3 לפיה אין להכיר במסגרת הקצאת תמורת הרכישה בצירוף העסקים בהפרשה להפסדי אשראי כנגד המוניטין, הייתה קיימת גם בתקופה שבה יושם IAS 39 במסגרת תקני ה-IFRS. וכך התייחס לנושא ה-Insights בנוסח שהיה קיים באותה תקופה:

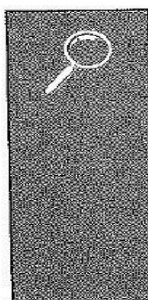
2.6.610 *Assets with uncertain cash flows (valuation allowances)*

2.6.610.10 IFRS 3 prohibits recognition at the date of acquisition of a separate valuation allowance on assets acquired that are measured at fair value. The rationale is that fair value incorporates

2.6 Business combinations

uncertainties about cash flows. For example, because accounts receivable acquired in a business combination are recognised at fair value at the date of acquisition, they cannot be recognised in the statement of financial position at their gross amounts (contractual amount of the receivable without taking into account credit risk) less a separate valuation allowance based on estimated uncollectible cash flows. The acquirer is required to disclose separately the fair value of the receivables acquired, as well as their gross contractual amounts and the best estimate of the amounts of the contractual cash flows that the acquirer does not expect to collect. [IFRS 3.B41, B64(h)]

EXAMPLE 12 – FAIR VALUE OF TRADE RECEIVABLES LESS THAN FACE VALUE

2.6.610.20 Company P acquires Company S in a business combination on 31 October 2015. At the date of acquisition, the gross contractual amount of S's trade receivables is 100. The fair value of the trade receivables as at 31 October 2015 is 75 and the best estimate of the amount expected to be collected is also 75.

2.6.610.30 P recognises trade receivables at their acquisition date fair value of 75 in applying the acquisition accounting. In addition, P discloses the fair value of the receivables acquired of 75, as well as their gross contractual amounts of 100 and the best estimate of the amounts of the contractual cash flows that the acquirer does not expect to collect of 25.

¹ יצוין כי במסגרת In Depth של PwC שדן באינטראקציה בין IFRS 9 לבין IFRS 3 בצירוף עסקים נאמר שהבחנה של עליה משמעותית בסיכון האשראי לצורך המעבר מקטגוריה 1 לקטגוריה 2 נעשית החל ממועד צירוף העסקים ואילך. לפיכך, בהתאם לפרשנות האמורה, כאשר לא מדובר ברכישת נכסים שהם Credit Impaired במועד צירוף העסקים, כלל הנכסים הנרכשים יחשבו כמסוגלים לקטגוריה 1 במועד צירוף העסקים וזאת גם אם חלק מהם נחשבו כמסוגלים לקטגוריה 2 בספרי החברה הנרכשת. עניין זה צפוי להעמיק את הפער בין הפרשה להפסדי אשראי לפי IFRS 9 לבין זו שמחושבת לפי מודל ה-CECL של ה-US GAAP.

באשר למדידה של ההפרשה להפסדי אשראי מייד לאחר צירוף העסקים - האופן בו נמדדת ההפרשה להפסדי אשראי במסגרת IAS 39 מפורט בסעיף 63 של IAS 39 שמציין כדלהלן:

Financial assets carried at amortised cost

63 If there is objective evidence that an impairment loss on loans and receivables or held-to-maturity investments carried at amortised cost has been incurred, the amount of the loss is measured as the difference between the asset's carrying amount and the present value of estimated future cash flows (excluding future credit losses that have not been incurred) discounted at the financial asset's original effective interest rate (ie the effective interest rate computed at initial recognition). The carrying amount of the asset shall be reduced either directly or through use of an allowance account. The amount of the loss shall be recognised in profit or loss.

כלומר, בהתאם למודל של IAS 39, הפרשה להפסדי אשראי מוכרת רק בגין הפסדים שכבר נגרמו (דהיינו שאירוע ההפסד כבר התרחש). לפיכך, במקרה של הכרה בתיק אשראי במסגרת צירוף עסקים בהתאם לשוויו ההוגן, מאחר שכל ההפסדים שכבר נגרמו מגולמים במלואם במסגרת מדידת השווי ההוגן האמורה – לא נדרשת מדידה של הפרשה כלשהי להפסד אשראי מיד לאחר מכן.

יתרה מזאת, בהתאם ל- IAS 39 ובשונה ממודל ה- ECL של IFRS 9 ומודל ה- CECL של US GAAP, ההפרשה להפסדי אשראי אינה מחושבת באמצעות מדידת גובה ה- cash shortfalls אלא היא מחושבת על ידי השוואה בין הערך של יתרת החוב בספרי החברה (במקרה דנן - השווי ההוגן שהוכר במועד צירוף העסקים) לבין תזרים המזומנים העדכני הצפוי מיתרת החוב (מבלי לקחת בחשבון הפסדי אשראי עתידיים שטרם התהוו) כשהוא מהוון בריבית האפקטיבית הגלומה בהלוואה – אשר במועד צירוף העסקים התעדכנה לריבית השוק העדכנית. מנגנון זה מביא לכך שחישוב תיאורטי של הפרשה להפסדי אשראי ב- day 2 בהתאם ל- IAS 39 מייד לאחר ההכרה בתיק האשראי בהתאם לשוויו ההוגן בצירוף העסקים היה מביא להפרשה להפסדי אשראי בגובה אפס.

עוד יודגש כי תוצאה זו עולה בקנה אחד עם חלופה אפשרית בהתאם ל- US GAAP: תחת משטר דיווח זה חברה יכולה לבחור במועד ההכרה לראשונה במכשירים פיננסיים מסוימים למדוד אותם בשווי הוגן דרך רווח והפסד בדוחותיה הכספיים כאשר שינויים עוקבים בשווים ההוגן יזקפו לרווח והפסד (להלן: "חלופת השווי ההוגן"). מכשירים אלו כוללים בין היתר, נכסים פיננסיים שהוכרו בגין אשראי שניתן. עם זאת, הוראות הפיקוח על הבנקים מצמצמו את חלופת השווי ההוגן ומציינות בהקשר זה כדלהלן:

"תאגיד בנקאי לא יבחר למדוד פריט כלשהו לפי חלופת השווי ההוגן, אלא אם התאגיד פיתח מראש ידע, מערכות, נהלים ובקורות ברמה גבוהה, שיאפשרו לו למדוד את הפריט ברמה גבוהה של מהימנות. לפיכך, תאגיד בנקאי לא יבחר למדוד לפי חלופת השווי ההוגן נכס כלשהו שמתאים לסיווג של רמה 2 או רמה 3 במדרג השווי ההוגן, או התחייבות כלשהי, אלא אם קיבל לכך אישור מראש של מנהל יחידת דיווח כספי בפיקוח על הבנקים. דוגמאות לגורמים שיובאו בחשבון על ידי הפיקוח על הבנקים בהקשר זה נכללו בפרסום של ה- BIS מחודש יוני 2006 – "Supervisory Guidance on the Use of the Fair Value Option for Financial Instruments by Banks".

נציין כי מדידת השווי ההוגן של תיק האשראי של מקס נמצאת ברמה 3 במדרג השווי ההוגן.

עוד יצוין כי למיטב ידיעת החברה, עד כה לא היה מקרה בו ניתן אישור מהפיקוח על הבנקים ליישום חלופת השווי ההוגן לגבי פריטים הנמצאים ברמה 3 במדרג השווי ההוגן.

ככל שיישמו הוראות ה- US GAAP בשילוב הוראות הפיקוח על הבנקים לגבי צירוף העסקים במקרה דנן ותיושם חלופה זו לגבי תיק האשראי הקיים במקס – התיק יימדד בשווי הוגן גם במדידות העוקבות למועד צירוף העסקים, וזאת עד לפירעון האשראי. עם זאת, מאחר שמדובר במדידה בשווי הוגן – לא תוכר הפרשה להפסדי אשראי ב- day 2 בגין תיק האשראי הקיים.

זאת, ועוד, סעיף AG84 של IAS 39 מצייין, בין היתר, כדלהלן:

"As a practical expedient, a creditor may measure impairment of a financial asset carried at amortised cost on the basis of an instrument's fair value using an observable market price."

כלומר, IAS 39 עצמו רואה במדידת שווי הוגן כבסיס לקביעת גובה ההפרשה להפסדי אשראי ומכאן שכאשר תיק אשראי נמדד בשווי הוגן לא נדרשת הפרשה להפסדי אשראי לפי IAS 39.

בהקשר זה יצוין כי כמתואר לעיל, בהתייחס למדידת המכשירים הפיננסיים שבדוחותיה הכספיים המאוחדים של החברה, עד לסוף 2022, כל חברות הקבוצה יישמו את הוראות IAS 39. החל מ-2023, לאור הדחייה בשימוש של IFRS 9 כאמור לעיל, ממשיך IAS 39 לחול לגבי דוחותיהן הכספיים של חברות הביטוח בקבוצה ובהתאם, ערב רכישת מקס, IAS 39 מהווה את התקן שחל על רוב רובם של המכשירים הפיננסיים שבדוחותיה הכספיים המאוחדים של הקבוצה.

3. תיאור הפתרון המוצע

לאור העובדה שכאמור מדובר ב"עירוב תקינות" ותקנות וקיים חסך במסגרת חשבונאית או דיווחית סדורה לטיפול בנושא, ו-IFRS 9 או IAS 39 ככתבם אינם חלים, לדעת החברה, בגיבוש פתרון לסוגיה, מן הראוי שבראש ובראשונה תועדף מדיניות חשבונאית לטיפול בעסקה שאינה מביאה לחוסר רלוונטיות וחוסר מהימנות בשילוב עם תוצאה מעוותת כלכלית, גם אם המדיניות החשבונאית שתועדף כאמור אינה עולה בקנה אחד עם המודל החשבונאי הקיים כיום במסגרת IFRS 9 אשר כאמור אינו מיושם לגבי רוב רובם של המכשירים הפיננסיים בדוחותיה הכספיים המאוחדים של החברה ערב רכישת מקס.

שיקול נוסף שלדעת החברה יש לקחת בחשבון בסיטואציה זו הינו השיקול של פרקטיות ופשטות הטיפול. ולבסוף כפי שנסביר הפתרון המוצע עקבי עם הוראות תקנה 2(1) ועם תכלית התקנה.

בשים לב לעקרונות IAS 8 לבחירת מדיניות חשבונאית ובפרט לעקרונות הרלוונטיות והמהימנות שנדרשים לבוא לידי ביטוי במסגרת הצגה נאמנה של המצב הכספי ותוצאות הפעולות של החברה תוך שיקוף המהות הכלכלית של העסקה והחופש מהטיות, לדעת החברה, בנסיבות הייחודיות שנפרשו בהרחבה, יישום טיפול חשבונאי שיביא להכרה בהפסד (שאינו כלכלי) מיד לאחר צירוף העסקים ומיד לאחריה, עקב כך, ייזקפו רווחים מוגדלים (עקב הכרה בהפרשה להפסדי אשראי ב-2 day כנגד דוח רווח והפסד) לא יעמוד בעקרונות האמורים.

בפרט, טיפול חשבונאי כאמור יביא לעיוות בדיווח הכספי של החברה לגבי תוצאות פעולותיה תוך הכרה בהפסד שאין לו כל הצדקה כלכלית, הוא יגרום לכך שהדוחות הכספיים המאוחדים של החברה יהיו מוטעים ראשית לכיוון שמרנות יתר ולאחר מכן שמרנות חסר ולאור עיוותים אלה גם יביא לכך שהמידע בדוחותיה הכספיים של החברה לא יהיה רלוונטי לצורכי קבלת החלטות כלכליות של המשתמשים בהם ולא יעמוד בקריטריון המהימנות.

הטיות ועיוותים אלה מקבלים משנה תוקף במקרה דנן מאחר שמדובר בעסקה לרכישת תיק אשראי בסכום גבוה מאוד, שהינה חד פעמית במהותה ואינה חלק מההתפתחות הטבעית של תיק האשראי של החברה.

כפי שפורט לעיל, גופי התקינה החשבונאית (ה- IASB וכלל הנראה גם ה-FASB) מודעים לעיוות האמור אשר קיים כיום במודל ה-ECL של IFRS 9 וכן במודל ה-CECL של ה-US GAAP, ומכירים בכך שאינו הגיוני ומביא ל-double counting של הפרשה.

מאידך, טיפול חשבונאי שיביא לכך שלא תוכר הפרשה להפסדי אשראי מייד לאחר רכישת תיק האשראי, יהיה גם עקבי עם המודל החשבונאי המיושם במסגרת IAS 39 לרכישת תיק אשראי – דהיינו, כאמור לעיל, עקבי עם המודל המיושם לגבי רוב רובם של המכשירים הפיננסיים של הקבוצה כפי שהיו ערב רכישת מקס.

החברה מבקשת להדגיש שוב, גם בנקודה זו, כי אין בניתוח המפורט במסמך זה כדי, חלילה, לצאת חוצץ כנגד הוראות IFRS 9 והמודל החשבונאי אותו הוא קובע על אף קיומו של עיוות בהכרה בהפסד נוסף בגין תיק אשראי רגע לאחר רכישתו כמתואר בדיוני ה-IASB לעיל. שהרי, אילו ניתן היה ליישמו באופן עקבי, ללא "עירוב תקינות" לאורכם ולרוחבם של הדוחות המאוחדים, דיון זה לא היה בא לעולם. אולם, מקום בו נדרש לפתח מדיניות חשבונאית, עקב "עירוב התקינות" שהוא תולדה של הוראות תקנה 2(1) לתקנות דוחות שנתיים, החברה מבקשת להדגיש את העיוות שנוצר בשל יישום כללים שונים על אותם נכסים/נכסים דומים בשכבות החזקה שונות כבסיס לפתרונות המוצעים. עוד מבקשת החברה להדגיש כי לכל פתרון מוצע ניתן לזהות יתרונות וחסרונות. אין פתרון חף מקושי. עם זאת, בנסיבות המיוחדות שנוצרו, לגישת החברה יש להעדיף את הפתרון הממקסם את הרלבנטיות של המידע החשבונאי, המתאפשר בתוך מסגרת התקינה הבינלאומית החלה על החברה, (אשר יביא גם לכמה שפחות התנגשויות בין הוראות תקינות שונות), והפרקטי ביותר ליישום.

לאור כל אלה, מבקשת החברה ליישם לצירוף העסקים האמור טיפול חשבונאי אשר יביא לתוצאה הרלוונטית והפרקטית ביותר ליישום. טיפול חשבונאי כאמור עשוי להיות מושג במספר דרכים שהראשונה בהן, הינה בנוסף על האמור גם הפרקטית ביותר, כדלהלן (להלן: "החלופה המבוקשת"):

- **תחושב הפרשה להפסדי אשראי חזויים** בגין תיק האשראי הקיים במקס במועד צירוף העסקים, באותו אופן בו היא מחושבת במקס באותו מועד (במודל ה-CECL תחת ה-US GAAP). אולם הפרשה להפסדי אשראי זו לא תוכר בדוחות הכספיים אלא תיחשב כמגולמת בסכום השווי ההוגן בו מוכר תיק האשראי הקיים במקס במסגרת צירוף העסקים. ההפרשה להפסדי אשראי המגולמת כאמור תקבל ביטוי בדוחות הכספיים רק בעדכונים עוקבים שלה אשר ייקפו לרווח והפסד.

מנגנון זה הינו דומה במהותו לטיפול החשבונאי הקיים במסגרת IFRS 9 לגבי חובות המסווגים כ-Credit Impaired (ראה דיון לעיל במסגרת סעיף (2)(ב) לעיל), וכן ביחס ל US GAAP המתייחס לרכישת חובות פגומים (PCD assets) בהתאמות מסוימות.

הנימוקים, בקצרה, התומכים בחלופה זו:

- לא מוכר הפסד מיד לאחר צירוף העסקים אשר לאחריו נזקפים רווחים מוגדלים – טיפול שכאמור כרוך בעיוות כלכלי משמעותי.
- חלופה זו עקבית עם תכלית תקנה 2(1) לתקנות דוחות שנתיים לפיה החברה תאחד את הנתונים מדוחות מקס בהתאם להצגת הנתונים המופיעים בדוחות מקס, אשר נמצאת בליבת העסקים של מקס וכפופה להוראות דיווח רגולטוריות של בנק ישראל אשר גם אוכף ובודק באופן הדוק את יישומן בגופים הכפופים אליו.
- חלופה זו עושה שימוש פרקטי בהפרשה להפסדי אשראי שכבר קיימת במקס ולפיכך אינה מצריכה השקעת משאבים מיותרים בקביעת הפרשה להפסדי אשראי שהייתה נדרשת אילו נעשה שימוש במדיניות חשבונאית שאינה מיושמת במקס, ולכן היא גם הפרקטית ביותר ליישום.

חלופות נוספות שניתן לשקול במסגרת זאת אשר גם הן לא יביאו להכרה בהפסד מיידי לא כלכלי כאמור (להלן: "החלופות הנוספות") הינן:

- **הכרה בהפרשה להפסדי אשראי חזויים** בגין האשראי הקיים במקס במועד צירוף העסקים באותו אופן בו היא מחושבת במקס (במודל ה-CECL תחת ה-US GAAP) במסגרת הקצאת תמורת הרכישה וזאת כנגד יתרת תיק האשראי של מקס בדומה ליישום מודל ה-PCD תחת ה-US GAAP או לחילופין, על דרך האנלוגיה, מול יתרת המוניטין. חלופה זו נשענת על אותם הנימוקים של החלופה הקודמת.

- **יישום הוראות IAS 39** לגבי תיק האשראי הקיים במקס במועד צירוף העסקים. בחלופה זו לגבי תיק האשראי הקיים במקס במועד צירוף העסקים תבוצע הפרשה להפסדי אשראי בהתאם לעקרונות IAS 39 – דהיינו בהתאם למודל ה-Incurred loss אשר פורט לעיל. יישום מודל זה לגבי תיק האשראי הקיים במקס ימשיך גם במסגרת המדידה העוקבת של תיק האשראי האמור וזאת עד לפירעונו. לגבי אשראים חדשים שיינתנו על ידי מקס ייושם מודל ה-CECL של ה-US GAAP כפי שהוא מיושם במקס.

הנימוקים התומכים בחלופה זו:

- לא מוכר הפסד מיידי לאחר צירוף העסקים – שכאמור אין לו הצדקה כלכלית.
- יישום IAS 39 הינו כאמור עקבי עם המודל המיושם לגבי רוב רובם של המכשירים הפיננסיים של הקבוצה.

יצוין, כי בהיבט הפרקטי, אך ללא שיש בכך מכשול של ממש, יישום הוראות IAS 39, או לחילופין היישום של IFRS 9, מתבטא בניהול הפרשה שהינה שונה מזו המנוהלת בפועל בספרי מקס.

ד. בקשת החברה

החברה מבקשת ליישם לצירוף העסקים האמור טיפול חשבונאי אשר לא יביא להכרה בהפסד מיידי (שאינו כלכלי) לאחר צירוף העסקים ולאחריו זקיפת רווחים מוגדלים.

במסגרת זאת החברה מבקשת ליישם את החלופה המבוקשת שפורטה לעיל - תחושב הפרשה להפסדי אשראי חזויים בגין תיק האשראי הקיים במקס במועד צירוף העסקים, באותו אופן בו היא מחושבת במקס באותו מועד (במודל ה-CECL תחת ה-US GAAP). אולם הפרשה להפסדי אשראי זו לא תוכר בדוחות הכספיים אלא תיחשב כמגולמת בסכום השווי ההוגן בו מוכר תיק האשראי הקיים במקס במסגרת צירוף העסקים. ההפרשה להפסדי אשראי המגולמת כאמור תקבל ביטוי בדוחות הכספיים רק בעדכונים עוקבים שלה אשר ייקפו לרווח והפסד. לחילופין באם לא תתקבל בקשת החברה ביחס לחלופה המבוקשת, החברה מבקשת ליישם את אחת משתי החלופות הנוספות.

כמפורט לעיל, פתרון זה עולה בקנה אחד עם העקרונות לקביעת מדיניות חשבונאית שבמסגרת IAS 8 תוך לקיחה בחשבון של הסביבה הייחודית של עירוב תקינות בה פועלת החברה.

יצוין שככל שסגל הרשות יסבור אחרת, ולמצער, החברה תבקש להישאר במסגרת תקני ה-IFRS וליישם את הוראות IFRS 9 למדידת הפרשה להפסדי אשראי ב-day 2. עם זאת, החברה חוזרת ומדגישה כי ישום הוראות IFRS 9 הקיימות תוך הכרה בהפרשה להפסדי אשראי ב-day 2 כנגד רווח והפסד יביא לתוצאות פחות רלוונטיות לקבלת החלטות כלכליות על ידי המשתמשים בדוחות הכספיים ולפיכך חלופה זו תהיה פחות טובה מבחינה מהותית ודיווחית.

ה. הצהרות החברה

- החברה מתחייבת להודיע מראש לרשות ניירות ערך על אימוץ עמדה השונה מזו שתבוא לידי ביטוי בתשובת הרשות לפנייה מקדמית זו.
- החברה מודעת לכך כי נוסחן המלא של הפנייה המקדמית ותשובת רשות ניירות ערך תפורסמה באתר הרשות.
- הניתוח המובא לעיל, לרבות באשר להשפעות של עירוב מסגרות תקינה שונות בשל הוראות תקנה 2(1) לתקנות דוחות שנתיים, וכן ניתוח החלופות הקיימות לפתרון מורכבות זו, מקובלים גם על דעת רואי החשבון המבקרים המשותפים של החברה.

נשמח לקבל את הסכמתכם מראש (pre-ruling) ליישום החלופה המבוקשת על ידי החברה.

אנו עומדים לרשותכם בכל עת למתן הסברים נוספים ככל שיידרשו.

בכבוד רב ובברכה,

כלל החזקות עסקי ביטוח בע"מ

העתקים:

סומך חייקין רואי חשבון

קוסט פורר גבאי את קסירר רואי חשבון